

ΠΑΡΙΑΝΑ

φωτορεία,
λαογραφία
της Πάρου και

‘ἀρχαιολογία
γράμματα τέχνη
‘αντιτάρυ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΣ ΧΡ. ΑΛΙΠΡΑΝΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ν. ΝΤΡΑΜΟΥΝΤΙΑΝΟΥ: Μπρός στη Φάτνη (ποίημα).

ΝΙΚ. ΧΡ. ΑΛΙΠΡΑΝΤΗ: Σκέψεις και ίδεες: Ἐπέτειοι.
ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΡΑΒΙΑ - ΖΩΓΡΑΦΟΥ: Συνάντηση (ποίημα).

Γ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ: Περὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς νησίδος Σάλιανγκος (μελέτη).

ΓΕΩΡΓ. ΗΛ. ΜΕΤΑΞΑ: Ἡ ζωή ἐνός θρυλικοῦ ἐπαναστάτη: Γεώργιος Μεταξᾶς (μελέτη).

ΛΟΥΛΑΣ Δ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ: Ἀγαλμα ἀπό μάρμαρο τῆς Πάρου (πεζοτράγουσδο).

ΖΑΧΑΡΙΑ ΣΤΕΛΛΑ: Λαϊκά ΦΥΤΩΝυμα τῆς Παραντίαρος (α').

ΣΙΜΟΥ ΜΙΛΑΤ. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗ: Σεραφείμ Νικολαΐδης, ἵερομόναχος πρόσφυγας στήν Πάρο.

ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ, Ιερομ.: Ἡ ἐρμηνεία τοῦ ὀνόματος «Ἐκατονταπλιανή».

ΠΑΝΑΓ. Ι. ΠΑΤΕΛΛΗ: Τά παρεκκλήσια καὶ τά ἔξωκλήσια τῆς Πάρου (μελέτη).

ΣΤΑΥΡΟΥ ΚΑΛΦΙΩΤΗ: Πάρος καὶ Ἀντίπαρος (ταξιδιωτικό).

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΜΠΑΝΗ: Οἱ ἄγιοι Ἀνάργυροι τῆς Παροικιᾶς Πάρου.

ΝΙΚ. ΧΡ. ΑΛΙΠΡΑΝΤΗ: Ἄνεκδοτες χριστιανικές ἐπιγραφές.

ΔΗΜ. ΕΜΜ. ΠΑΤΕΛΗ: Ἀράξοντας στήν Παροικά (ποίημα).

ΔΗΜ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ: Ἡ ψυχή σου (ποίημα).

ΝΙΚ. ΧΡ. ΑΛΙΠΡΑΝΤΗ: Τό πηγάδι μέ τό μαγγάνι (ἀφρήγημα).

ΧΡΟΝΙΚΑ: Ἐπικαιρότητες - Ἐρανίσματα - Ἐπέτειοι - Βιβλία, περιοδικά.

ΤΕΧΝΟΥΡΓΗΜΑ ΑΝΩΝΥΜΟΥ
ΛΑΪΚΟΥ ΜΑΡΜΑΡΟΓΛΥΠΤΗ

«Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με καὶ πινέτω...» (Ιωάν. Ζ' 37). Ἡ καλλιτεχνικὴ βρύση τῆς μονῆς Ἅγ. Ἀναργύρων Παροικιᾶς μᾶς καλεῖ νά φθάσουμε ὡς ἐκεὶ νά πιούμε ὅχι μόνον ἀπό τό γάργαρο νερό τῆς πηγῆς, ἀλλά καὶ ἀπό τό «ὑδωρ τό ζῶν»... Ἐπιγραφή μαρτυρεῖ τόν κτήτορα: ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΚΤΗΤΩΡ 1799. Δυό αἰῶνες ἀπό τότε...

ΣΙΜΟΥ ΜΙΛΤ. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗ

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΣ, ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟ

“Ενας ἀπό τούς πολλούς Κρητικούς πρόσφυγες πού, μετά τήν ἀποτυχία τῆς Ἐπανάστασης του 21 στήν Κρήτη, κατέφυγαν στόν ἐπαναστατημένο ἔλληνικό χῶρο, ὁ ἱερομόναχος Σεραφείμ Νικολαΐδης, μετά τό Ναύπλιο, ὃπου πρωτοπήγε μέ τή μητέρα και τέσσερις ἀδελφές του (δύο ἀπό τίς ὅποιες ἀπεβίωσαν ἐκεῖ), ἐγκαταστάθηκε τελικά στήν Πάρο τό 1824. «Διά τῶν βοηθειῶν τῶν φιλοξένων κατοίκων τοῦ ἐπαγγέλματός» του, δηλ. τῶν Παριανῶν ἰερέων, πορίζονταν ἀπό τίς ἵερουν γύρεις του «τά πρός τοῦ ζῆν, τρέφων μάλιστα τή δυστυχῇ μητέρα και ἀδελφάς» του, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἴδιος. Δημότης Πάρου ἔκτοτε, διαβιοῦσε ἐκεὶ μέ τήν οἰκογένειά του ἐπί πολλά χρόνια μέχρι πού, πρό τοῦ ἔτους 1840, ἀσθένησε ἀπό τό «φωβερόν πάθος τοῦ ἀφρότιου», τό ὅποιο τόν κατήνητσε «σχεδόν ἀνίκανον εἰς τήν ἵεροπραξίαν» μέ ἀποτέλεσμα νά μήν μπορεῖ νά διαθρέψει τήν οἰκογένειάν του. Τόσο μάλιστα ὥστε οἱ δυό ἀδελφές του «ἐκ τῆς πείνας, ἐπέστρεψαν» στήν Κρήτη. Μόνο ἡ μητέρα του ἔμεινε κοντά του «πρός περίθαλψιν (του), ἀλλά και αὕτη ἀπήνδησε πλέον ἐκ τοῦ βαρυτάτου γήρους και τῶν βαρέων αἰθρίων (=ἀγροτικῶν) ἐργασῶν τῆς» γιά νά πορίζεται τά ἔξοδα διαβίωσής τους.

“Οταν λοιπόν περὶ τά τέλη Σεπτεμβρίου 1840 περιόδευε στήν Πάρο ὁ βασιλέας “Οθων, ὁ Σεραφείμ παρέδωσε στήν ἀκολουθία του αἵτηση μέ τήν ὅποια ἰστόρησε τήν κατάσταση στήν ὅποια εἶχε περιέλθει και ζήτησε «τήν ὅποιαν ὁ φιλάνθρωπος και εὐεργετικώτατος Βασιλεύς θέλει εὐδοκήσει νά τοῦ χορηγήσῃ σύνταξιν, πρός διατροφήν του». Διευκρίνησε μάλιστα ὅτι, ὅσα χρόνια ἦταν καλά στήν ὑγεία του, δέν εἶχε ποτέ διανοηθεῖ «νά ζητήσῃ ἀντιμισθίαν τινά» γιά «τίς ύπέρ πατρόδος ἐκδουλεύσεις και θυσίες του», πού ἦταν μεγάλες και για τίς ὅποιες και μόνο θά μποροῦσε νά ζητήσει κάποια κρατική ἀνταμοιβή, ὅπως ἔκαναν πολλοί ἄλλοι. Άναγκάζονταν δύμως πλέον νά τό πράξει λόγω τῆς ἀνικανότητάς του.

‘Η αἵτηση τοῦ Σεραφείμ διαβιβάστηκε στή Γραμματεία τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἀπ’ αὐτήν στόν Διοικητή Νάξου και ἀπό τόν Διοικητή στόν Δήμαρχο Πάρου γιά ἐπιβεβαίωση τῶν λόγων και τῆς κατάστασής του, προκειμένου νά τοῦ χορηγηθεῖ ἡ σύνταξη. ‘Ο Δήμαρχος ἔδωσε τίς ἀναγκαῖες πληροφορίες, ἀπέστειλε δέ και πιστοποίηση συμπατριωτῶν τοῦ Σεραφείμ, πού κατοικοῦσαν στήν Πάρο και γνώριζαν τίς προσφοράς τῆς οἰκογένειάς του και αὐτοῦ τοῦ ἴδιου στήν Ἐπανάσταση, ὡς συνεπίκουρο στοιχεῖο γιά ἐδραίωση τοῦ δικαιώματος συνταξιοδότησής του. Τό κείμενο τῆς ἐν λόγω πιστοποίησης ἔχει ως ἔξης:

«Οἱ ύποφανόμενοι Κρήτες, κάτοικοι τῆς πόλεως Χανιά και μόνοι ήμενοι εὐρισκόμενοι εἰς Πάρον, πιστοποιοῦμεν εὐσυνειδότως δι τό πατήρ τοῦ Σεραφείμ Νικολαΐδου, Νικόλαος Δημητρίου, τό ἐπάγγελμα στρατιωτικός ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως, ἐφονεύθη εἰς τόν Πόλεμον

τόν γενόμενον κατά τό Ξαμουδοχῶρι μαχόμενος κατά τοῦ Τούρκου στρατηγοῦ Φαφούλη Καυκαλᾶ κατά τό 1821 ἔτος, ἀφήσας τέσσερα θήλεα τέκνα καί τόν εἰρημένον Σεραφ[ε]ζήμ ιερομόναχον, δότις παρηκολούθησε τά στρατεύματα μέχρι τῆς τελείας καταστροφῆς τῆς Κρήτης. Ἀκολούθως δέ ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν μέ τήν μητέρα του καί τάς εἰρημένας ἀδελφάς του διά Ναύπλιον, ὅπου τῷ ἀπέθανον δύω ἀδελφαί του, παραλαβών δέ τάς δύο ἔτερας ἔφθασεν εἰς Πάρον ἐγκαταλειπών εἰς τήν πατρίδα του εἰς τό χωρίον Τοπόλια, τῆς Ἐπαρχίας Κυσάμου, τήν ἀκίνητον περιουσίαν του συνισταμένην ἀπό δύω οἰκίας, τρεῖς ἀμπελῶνας, δέκα ἀγρούς, ἐλαιῶνα, συνιστάμενον ἀπό 200 ἐλαιόδενδρα, μέρος ἐλαιοτρύβειον καί κῆπον.

Εἰς πίστωσιν δίδομεν τό παρόν Πιστοποιητικόν

Ἐν Πάρῳ τήν 15 Νοεμβρίου 1840

- Διά τόν ἀγράμματον Καπτάν Φραγγιά Τζισκάκη ζητηθείς ἐγώ Κωνσταντῖνος ιερεύς ὅτι βεβαιοῖ τά ἄνοθεν

- Ματθαῖος ιερομόναχος Κρής βεβαιῶ τά ἄνοθεν

- Διά τόν ἀγράμματον Ἰωάννη Κουκλάκη ζητηθείς ἐγώ Σταμάτης Ζουμῆς ὑπογράφω εἰς ὄνομά του ὅτι βεβαιεῖ τά ἄνοθεν.

- Διά τόν ἀγράμματον Ἀλέξανδρον Σινένη ζητηθείς Ἀθανάσιος Πιερίδης ὑπογράφω εἰς ὄνομά του ὅτι βεβαιεῖ τά ἄνοθεν.

Ἐπικυρωῦται ἡ γνησιότης τῶν ἀνωτέρω ὑπογραφῶν

Ἐν Πάρῳ τήν 16 Νοεμβρίου 1840

Ο Δήμαρχος Πάρου

(Τ.Σ.) Λεονάρδος Κονδύλης».

Ἡ Γραμματεία τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, στήν ὁποίᾳ περιῆλθε ἡ ἀλληλογραφία τόν Ἰανουάριο τοῦ 1841, μέ ἔγραφό της, ἀπό 11 Μαρτίου ἴδιου ἔτους, πρός τόν βασιλέα, εἰσηγήθηκε τή χορήγηση στόν Σεραφείμ μηνιάίας σύνταξης 30 δραχμῶν, συναπέστειλε δέ καὶ σχετικό σχέδιο Βασ. Διατάγματος. Παρέρχονταν δύμας οἱ μῆνες καί, παρά τήν ὑποβολὴν νέας αἴτησης ἀπό τόν ἐνδιαφερόμενο (10 - 5 - 1841), τό ζήτημά του δέν ἐπιλύονταν ἐνώ ἡ κατάσταση τῆς ὑγείας του χειροτέρευε συνεχῶς, «ώστε νά μή δύναται πλέον οὐδέ νά ἐνδυθῇ χωρίς νά τόν ἐνδύσουν, οὐδέ νά φάγῃ χωρίς νά τοῦ δώσουν τήν ἀπαίτουμένην βοήθειαν». Ὅταν μάλιστα στίς ἀρχές Ἰουνίου 1842 ἐπισκέφτηκε τήν Πάρο ὁ ἐπίσκοπος Κυκλάδων Ἀνθίμος καὶ εἶδε τήν κατάστασή του, «τόν ἔπαινος ἀπό τοῦ νά ̄ερουργῆ», ὡς ἐντελῶς ἀνίκανο. Ὁ δύστυχος Σεραφείμ, μέ νέα αἴτηση καί πιστοποίηση τοῦ Δημάρχου Πάρου, πρός τόν ἐπίσκοπο πλέον, παρεκάλεσε νά τόν βοηθήσει νά τοῦ χορηγηθεῖ ἡ σύνταξη. Ὁ ἐπίσκοπος μέ τό ὑπ' ἀριθμ. 335/27 - 6 - 1842 ἔγγραφό του πρός τήν Ιερά Σύνοδο παρεκάλεσε «νά λάβῃ οὗκτον εἰς τήν ἄλλως ἀνοικούμητον πτωχίαν του» ἀφοῦ πλέον ἀπό τήν ἀρθρίτιδα «αἱ χειρες του ἔξ αυτῆς κρίκοι γεγόνασε καὶ εἰς οὐδέν ἐπιτήδειοι, πολλῶ δέ μᾶλλον εἰς τό ̄ερουργεῖν καὶ ὁ εἰς τῶν ποδῶν του μηχανικῶς κινεῖται». Ἡ Ι. Σύνοδος ἔγραψε στή Γραμματεία Ἐκκλησιαστικῶν καί εἰσηγήθηκε νά τοῦ χορηγηθεῖ σύνταξη 15 δραχμῶν ἀπό τό Ἐκκλησιαστικό Ταμείο «πρός μικράν αὐτοῦ ἔξοικονόμησιν καί παραμιθίαν τῆς ἀθλίας καὶ ἐλευηνῆς αὐτοῦ καταστάσεως».

Δέν ἦταν δύμας μόνο ὁ Σεραφείμ Νικολαΐδης γιά τόν ὁποῖο ζήτησε τή χορήγηση σύνταξης ἡ Σύνοδος, ἀλλά καί πολλοί ἄλλοι κληρικοί, πού δυστυχοῦσαν, μεταξύ τῶν ὁποίων καί ὁ «ἐκ τοῦ χωρίου Δραγουνλᾶ τοῦ Δήμου Μαρπίσσης τῆς νήσου Πάρου, πρεοβύτερος Ἰωάννης Συφάκης», τήν οἰκονομικήν ἐνίσχυσην τοῦ ὁποίου εἶχεν εἰσηγηθεῖ ἀπό τής 10 - 9 - 1837, χωρίς ἀποτέλεσμα. Ἡ Γραμματεία τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἀπεφάσισε τελικά «νά καθυποβάλη» (12 - 8 - 1842) ὑπομνησιακή ἀναφορά στόν βασιλέα, μέ πίνακα 12 ἀναξιοπαθούντων

κληρικῶν (μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ τῶν ἀνωτέρω δύο τῆς Πάρου πού θεωροῦσε τίς περιπτώσεις τους «μᾶλλον κατεπειγούσας διά τὴν ἀπορίαν καὶ τὴν ἔνδειαν καὶ τὰς οἰκογενειακάς ἀνάγκας των» καὶ νά ζητήσει τὴν ἔγκριση του για τὴν χορήγηση σ' αὐτούς μικροσυντάξεων. "Αν τελικά χορηγήθηκαν οἱ ἐν λόγῳ συντάξεις δέν γνωρίζουμε, ἐλλείψει ἄλλων στοιχείων.

Στόν πίνακα πού συνόδευε τό τελευταῖο ὑπόμνημα τῆς Γραμματείας πρός τὸν βασιλέα, ἀναγράφονταν για τοὺς δύο κληρικούς τῆς Πάρου τά ἔξης:

«Ἄριθ. 1. Ἱωάννης Σιφάκης πρεσβύτερος ἐκ χωρίου Δραγουνᾶ τοῦ δήμου Μαρπίσσης τῆς Νήσου Πάρου.

Τόν κληρικόν τούτον, τετράκις ἥδη ἡ Ιερά Σύνοδος ἐσύστησεν εἰς τό ἔλεος τῆς Βασιλικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ Γραμματεία ἀνήνεγκεν εἰς τὴν 'Υ(μετέραν) Μ(εγαλειότητα) διά τῶν ὑπ' ἀριθμ. 5132.5421 τῆς 23 Δεκεμβρίου 1840 καὶ 25 Οκτωβρίου 1841 ἐκθέσεών της. Κατά τὴν ἐγκλειομένη ὑπ' ἀριθμ. 10888 Συνοδική ἔκθεσιν, ὃ περὶ οὗ ὁ λόγος ιερεύς κατήντησεν εἰς τὴν ἐσχάτην ἀμηχανίαν, μή ἔχων οὔτε κτηματικήν κατάστασιν, οὔτε ἄλλον πόρον εἰ μή μικρά τινά καὶ ἀσήμαντα εἰσοδήματα. Συνιστᾶται δέ εἰς μηνιαίαν σύνταξιν δρχ. 30.

Άριθμ. 11. Σεραφέμι Νικολαΐδης, ἱερομόναχος ἐκ Κρήτης. Ὁ κληρικός οὗτος πάσχει πρό πολλοῦ ἀπό ἀρθρίτιν, ἐκ τῆς ὁποίας ἐκρατήθησαν καὶ ὁ εἰς τῶν ποδῶν του καὶ αἱ δύο του χειρες. Ἐκ τούτου κατέστη ὅλως ἀνεπιτήδειος πάσης ἱεροπραξίας. Ὁ πρό μικροῦ ἀποβιώσας (εβασμώτατος) ἐπίσκοπος Κυκλαδῶν, εἰς τὴν τελευταίαν ἐν Πάρῳ περιοδείαν του, τὸν ἔπιαυτε τοῦ ιερουργεῖν, ἀλλ' ὡς στερούμενος τοῦ ἐπιουσίου ἀρτου, τὸν ἐσύστησεν εἰς τό ἔλεος τῆς Κυβερνήσεως διά τῆς Ιερᾶς Συνόδου, ἥτις πρός μικράν ἐξοικονόμησιν καὶ παραμυθίαν τῆς ἀθλίας καὶ ἐλεεινῆς καταστάσεώς του, τὸν προτείνει διά τῆς ἐγκλειομένης ὑπ' ἀριθ. 10889 ἐκθέσεώς της εἰς μηνιαίαν σύνταξιν 15 δραχμῶν». ⁽¹⁾

ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

1) «Μεγαλειότατε

Ο εὐσεβάστως ὑποφαινόμενος ὑπήκοος σας ιερεύς Σεραφ[ε]ίμι Νικολαΐδης καταλιπών τὴν πατρίδα μου Κρήτην μετά τὴν τελείαν πτῶσιν μας κατέφυγον εἰς τὴν νῆσον ταύτην τῆς Πάρου, ὃπου κατοικῶ καὶ δημότης ὑπάρχω. Μέχρι καιροῦ τινός, Βασιλεῦ, διά τῶν φιλοξένων κατοίκων τοῦ ἐπαγγέλματός μου ἐποιζόμην τά πρός τοῦ ζῆν τρέφων μάλιστα τὴν δυστυχή μητέρα μου καὶ ἀδελφάς. Ἄλλ' ἀφ' ἣς μοί συνέβη τὸ κατέχον με εἰσέτι φοβερόν πάθος τοῦ ἀρθρίτου κατήντησα εἰς τόσην ἐλεεινήν κατάστασιν, ὥστε αἱ ἀδελφαὶ μου ἐκ τῆς πείνας ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πατρίδα, ὅπου καὶ διαμένουν φοβούμεναι τὴν ἐπιστροφήν των ἐνταῦθα μή ἀπωλεσθῶσιν ὡς ἐμέ. Μόνο ἡ γραῖα μήτηρ μου ἔχουσα τὸ φίλτρον μένει παρ' ἐμοὶ πρός περιθαλψιν, ἀλλά καὶ αὕτη ἀπηνύδησε πλέον ἐκ τοῦ βαρυτάτου γήρους καὶ τῶν βαρέων αἴθριών ἐργασιῶν της καὶ οὕτως κείμεθα, Μεγαλειότατε, ἐκτεθειμένοι εἰς τὴν βοήθειαν τῶν κατοίκων καὶ θέλησιν τῆς ζωῆς καὶ θανάτου μετά θεόν, ἔνεκα τῶν μεγάλων ἀναγκῶν μας.

Οτι αἱ ὑπέρ πατρίδος ἐκδουλεύσεις καὶ θυσίαι μου εἶναι μεγάλαι, ὅλοι οἱ Κρήτες δύνανται νά διμολογήσουν, καθότι ὅχι μόνον ὑπηρέτησα τὴν Πατρίδα (ὅπως δύναμαι), ἀλλά καὶ τὴν ἴδιοκτησίαν μου δλην προέκρινα νά παρατήσω εἰς τὸν ἐχθρόν, παρά νά ίδω καὶ αὖθις τό πρόσωπον τοῦ ἀγρίου θηρίου τοῦ Τούρκου.

Δι' ὅλα δέ ταῦτα δέν ἐξήτησα ποτέ ἀντιμισθίαν τινά, ἀλλ' οὐδ' ἥθελα ζητήση, ἃν ἡ περὶ ἣς ὁ λόγος ἀσθενειά μου δέν ἥθελε μέ φέρει εἰς τόσην ἀνικανότητα ἐργασίας καὶ ἵεροπραξίας διά ν' ἀποφασίσω νά ζητήσω τήν ὅποιαν ὁ Φιλάνθρωπος καὶ εὐεργετικώτατος Βασιλεύς θέλει εὐδοκήσει νά μοί χορηγήση σύνταξιν, πρός διατροφήν μου.

Εὐχόμενος δέ τῷ ὑψίστῳ Θεῷ ὡς ἐλάχιστος ἵερεύς τήν ποθητήν μοι μακροβιότητα, εὐδαίμονίαν καὶ ἀγαθήν συμβίωσιν τοῦ Σ(εβαστοῦ) Βασιλέως μοι μετά τῆς Γαληνοτάτης Βασιλίσσης καὶ καλήν τεκνογονίαν.

Ἐν Πάρῳ τήν 27 Σεπτεμβρίου 1840
‘Ο της Υ(μετέρας) Μ(εγαλειότητος)
πιστός ὑπήκοος
Σεραφ[ε]ΐμι ἵερεύς Νικολαΐδης».

*

2) «Ἐν Νάξῳ τῇ 10 Ιανουαρ. 1841
ἐπί τῆς ὑπ' ἀρ. 4623 ἀπό 19
’Οκτωβρίου Διαταγῆς τῆς

Πρός τήν ἐπί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ.
Β(ασιλικήν) Γραμματείαν τῆς Ἐπικρατείας

Περὶ τοῦ ἱερέως Σεραφείμι Νικολαΐδου

Κατά τάς παρά τοῦ Δημάρχου Πάρου διθείσας πληροφορίας, ὑποβάλλομεν πρός τήν Β(ασιλικήν) Γραμματείαν ὅτι ὁ πρός τήν Α. Μ. ἀνενεγθείς ἵερεύς Σεραφείμι Νικολαΐδης, ἵερομόναχος, τεσσαρακοντούτης, ἀφίχθη εἰς Πάρον μετά τήν πτῶσιν τῆς πατρίδος του Κρήτης, πενόμενος καὶ διά τῆς ἵεροπραξίας μόνον διατρέφων ἑαυτόν καὶ τήν μητέρα αὐτοῦ Ἐλένην, χήραν τοῦ ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῶν Χανιῶν πεσόντος πατρός του Νικολάου Δημητρίου, ἀλλά τό πάθος τῆς ἀρθρίτιδος καθιστᾶ αὐτόν σχεδόν ἀνίκανον εἰς τήν ἵεροπραξίαν. Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος διαμένει εἰς Πάρον ἀπό τό 1824, κατεγεγραμμένος εἰς τόν Δῆμον καὶ διάγων βίον εἰρηνικόν καὶ ἀνεπίληπτον. Περὶ τῶν πρός τήν πατρίδα ἐκδουλεύσεων του διαλαμβάνει τό ἐπισυνημμένον πιστοποιητικόν διαβιβασθέν ὑπό τοῦ Δημάρχου Πάρου.

Ταῦτα ὑποβάλλοντες κατά τό πνεῦμα τῆς ὑπ' αριθμ. 4623 ἀπό 19 ’Οκτωβρίου Διαταγῆς τῆς Β(ασιλικῆς) Γραμματείας, ἐπιστρέφομεν καὶ τήν πρός τήν Α.Μ. ἀναφοράν τοῦ εἰρημένου ἵερομονάχου.

Ἐύπειθέστατος
‘Ο Διοικητής Νάξου
(Τ.Σ.) (ὑπογραφή)
‘Ο Γραμματεύς
(ὑπογραφή)»

*

3) [Γραμματεία Ἐκκλησιαστικῶν]

6423 - 6424/612

Ἐν Ἀθήναις τήν 11 Μαρτίου 1841

Περί τοῦ ἵερέως Σεραφείμ Νικολαΐδου

Μεγαλειότατε

Τήν διά τοῦ ἀπό 17/29 Ὁκτωβρίου 1840 ὑπ' ἀρ. 18941 Β. Διατάγματος ἐπισταλεῖσαν μοι ἀναφοράν τοῦ ἵερέως Σεραφείμ Νικολαΐδου Κρητός, ἅμα λαβών διεύθυνα πρός τὸν Διοικητὴν Νάξου ζητήσας παρ' αὐτοῦ τὰς ἀνηκούσας πληροφορίας περὶ πάντων τῶν ἐν τῇ διαληφθείσῃ ἀναφορά διαλαμβανομένων. Ὁ Διοικητής Νάξου ἀπαντῶν ἀρτίως διά τῆς ὑπό στοιχ. Α' ἐγκλειομένης ἐνταῦθα ἐκθέσεώς του, ἀποφαίνεται ἀληθῆ, ὡς ἡ Y.M. θέλει εὐαρεστηθῆ νά παρατηρήσῃ ὅσα ὁ περὶ οὗ ὁ λόγιος αἰληρικός ἀνήνεγκεν εἰς τὴν Y.M. περὶ τῆς ἐπιστάσης ἐλεεινῆς αὐτοῦ καταστάσεως, ἐπιφέρει δέ ὅτι ὁ ἵερομόναχος οὗτος ἀναγκαζόμενος νά πορίζεται τὰ πρός ζωάρκειαν ἔαυτοῦ τε καὶ τῆς γηραιᾶς μητρός του, στρεῖται παντός διατροφῆς μέσου καταστάς ἀνίκανος εἰς τὸ ἵεροπράττειν ἔνεκα τοῦ κατέχοντος αὐτὸν πάθους τῆς ἀρθρίτιδος. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾶ τὰς πρός τὴν πατρίδα κατά τοῦ ὑπέρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα ἐκδουλεύσεις αὐτοῦ τούτου τοῦ ἵερομονάχου, ἐπισυνάπτει ὁ διοικητής ἐν τῇ ἀναφορᾷ αὐτοῦ τὸ ἐγκλειόμενον ἐνταῦθα ὑπό στοιχ. Β' πιστοποιητικόν διαφόρων ἐν Πάρῳ παρεπιδημούντων Κρητῶν, οἵτινες μαρτυροῦσιν ὅτι ὁ ἵερομόναχος Σεραφείμ Νικολαΐδης, ἐνεργητικόν λαβών μέρος κατά τὸ παρελθόν εἰς τὰς ἐν τῇ Κρήτῃ κατά τῶν Ὁθωμανῶν μάχας, ἐγκατέλιπε πᾶσαν τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, σημαντικήν ὅπωσιν οὖσαν, προσφυγάν εἰς Ναύπλιον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Πάρον μετά τῆς μητρός καὶ τῶν τεσσάρων ἀδελφῶν του.

Τούτων οὕτως ἔχόντων, θεωρῶν ὁ εὐσεβάστως ὑποφαινόμενος τήν παροῦσαν αἴτησιν ἀξίαν τοῦ διαληφθέντος ἵερομονάχου κατάστασιν, τολμῶ νά παρακαλέσω τήν Y.M. νά εὐαρεστηθῆ νά τῷ ἀπονείμῃ ἐκ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου μηνιαίαν σύνταξιν 30 (τριάκοντα) δραχμῶν.

«Ο Γραμματεύς
Ν.Γ. Θ(εοχάρης)»

Στό κράσπεδο τοῦ ἐγγράφου,
σχέδιο Β. Δ/τος:

«”Οθων ξτλ.

Κατά τήν ὑπ' ἀριθμ. 6424 πρότασιν τῆς ἐπί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας ἐγκρίνομεν νά δίδωται ἐκ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου 30 (τριάκοντα) δραχμῶν μηνιαία σύνταξις εἰς τὸν ἀπονείμηνον Σεραφείμ Νικολαΐδην, Ἐνεκεν τῆς πρός τὴν πατρίδα κατά τὸ παρελθόν ὑπηρεσιῶν του καὶ πρός περίθαλψιν τῆς ἐνεστώσης ἐνδείας του.

Ἐπιστρέφονται τά ἐπισυνημμένα.

Ἐν Ἀθήναις τήν 1841».

*

4) «Πρός τήν Β(ασιλικήν) Διοίκησιν Νάξου

“Οτε κατά τόν Σεπτέμβριον μῆνα τοῦ παρελθόντος ἔτους ὁ Σεβαστός ἡμῶν Βασιλεὺς ἐπεσκέψθη τήν νῆσον ταύτην, δὲ ὑποφαινόμενος ἔλαβον τήν τόλμην νά παρουσιάσω πρός τήν Μεγαλειότητά του μίαν ταπεινήν ἀναφοράν μου, δι’ ᾧς ἐκέθετων τήν ἐλεεινήν μου κατάστασιν, τήν πρός ἐργασίαν ἀνικανότητά μου καὶ ἄλλας τινάς περιστάσεις, ἐπεκαλούμην τό ἔλεος τῆς Α. Μεγαλειότητος.

‘Αλλ’ ἐπειδὴ μέχρι τοῦδε δέν ἐδόθη οὐδεμία ἀπάντησις διά τῆς ἀνηκούσης Γραμματείας, παρακαλῶ θερμῶς τήν Β. Διοίκησιν ὅπως διευθύνῃ τήν παροῦσαν μου ἐπαναληπτικῶν τῆς πρώτης ἀναφορᾶς μου, ὅπως ἐγκρίνῃ, πρός ἐπίτευξιν τῆς αἰτήσεώς μου.

Εὔπειθέστατος
Σεραφ[ε]ίμ ιερομόναχος Νικολαΐδης

‘Ἐν Πάρῳ τήν 10 Μαΐου 1841»

*

5) «Ἀριθμ. Πρωτ. 1093 Διεκπ. 589 Νάξος τῇ 3 Ἰουνίου 1841

Πρός τήν ἐπί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ
τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως Β. Γραμματείαν
τῆς Ἐπικρατείας.

Περὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Σεραφ[ε]ίμ ιερομονάχου Νικολαΐδου
Διευθύνεται εἰς πρωτότυπον ἡ ἀπό 10 Μαΐου ἐ. ἔ. πρός τήν διοίκησιν ἀναφορά τοῦ Σεραφ[ε]ίμ ιερομονάχου Νικολαΐδου ἐπικαλουμένου τό ἔλεος τῆς Α. Μεγαλειότητος, διά νά ἐνεργήσῃ ἡ Β(ασιλική) αὐτή Γραμματεία ὅ,τι ἐγκρίνει.

Εὔπειθέστατος
Ο Διοικητής Νάξου
(Τ.Σ. (ὑπογραφή))»

*

6) «Ἀριθμ. 442 Ἐν Πάρῳ τῇ 9 Ἰουνίου 1842

Βασίλειον τῆς Ἐλλάδος
‘Ο Δήμαρχος Πάρου
Πιστοποιεῖ

“Οτι ὁ ιερεύς Σεραφ[ε]ίμ Νικολαΐδης, ιερομόναχος ἐκ Κρήτης καὶ Δημότης τοῦ Δήμου τούτου, διαμένει εἰς τόν Δῆμον τοῦτον ἀπό τό 1824 ἕτος διάγων ἀμέμπτως καὶ εἰδηνικῶς, ὅτι μετά τήν αἰχμαλωσίαν τῆς πατρίδος του Κρήτης, ἥλθεν ἐνταῦθα πένης ὡν κατά πάντα καὶ ποριζόμενος μέχρι τοῦδε τά πρός τό ζῆν ἀναγκαῖα ἀπό τό ιερατικόν ἐπάγγελμά του, ὅτι τό ἐπισκῦψαν ἐσχάτως ἥδη εἰς αὐτόν τό πάθος ὃ ἀρθρίτης καὶ τό γῆρας κατέστησεν αὐτόν εἰς ἀνικανότητα, ὅχι μόνο ἀπό τοῦ νά

ίερουνδγή, ἀλλά καὶ ἐνδύεσθαι καὶ τρώγειν (διά τό δποιον καὶ ἐπαύθη τῆς ιερουργίας ἀπό τόν περιοδεύοντα Σεβασμιώτατον Ἐπίσκοπον Κυκλάδων). Ἀφίεμεν ὅθεν κατ' αἰτησίν του τό παρόν ἐπίσημον πιστοποιητικόν διά νά τῶ χρησμεύση ὅπου δεῖ.

‘Ο Δήμαρχος
(Τ.Σ.) Λεονάρδος Κονδύλης»

*

7) «Ἐν Πάρῳ
τήν 10 Ιουνίου 1842

Πρός τόν Σεβασμιώτατον
Ἐπίσκοπον Κυκλάδων

‘Ο ύποφαινόμενος Δημότης καὶ κάτοικος τοῦ Δήμου Πάρου, ιερεύς, μετά τήν αἰχμαλωσίαν της πατρίδος μου Κρήτης, φθάσας ἐνταῦθα ἐποιξόμην τά πρός ζω-άρκειάν μου ἀπό τήν ιερουργίαν. Ὑπεπεσών δέ ἐσχάτως εἰς τό πάθος τοῦ ἀρθρίτου, μέ κατέστησεν τοῦτο ἥδη εἰς τοσαύτην ἀνικανότητα, ὥστε δέν δύναμαι πλέον οὐδέν νά ἐνδυθῶ χωρίς νά μέ ἐνδύσουν, οὐδέν νά φάγω χωρίς νά μέ δώσουν τήν ἀπαιτούμενην βοήθειαν.

“Ολην τήν ἐλεεινήν ταύτην κατάστασίν μου, ἐκτός τοῦ ὅτι διαλαμβάνει εἰς τό ἐγκλειόμενον πιστοποιητικόν τῆς Δημαρχίας Πάρου, ὑπ’ ἀριθ. 442 τῆς 9 Ιουνίου τοῦ ἐ. (ἔ), εἴδατε καὶ ἰδίοις ὅμμασι Σεβασμιώτατε Ἐπίσκοπε. Ἐπειδή δέ Σεβασμιώτατε μέ ἐπαύσατε ἀπό τοῦ νά ιερουργῶ καὶ ἀφαιρέσατε οὕτω, ἔνεκεν τοῦ πάθους καὶ γήρους μου καὶ ἀπό τόν ύποφαινόμενον τά πρός τό ζῆν ἀπολύτως ἀναγκαῖα μου, σπεύδω νά ἔξαιτήσω διά τῆς παρούσης μου, τήν συνδρομήν σας εὔελπις ὡν ὅτι ἡ κατάστασίς μου θέλει σᾶς κινήσει εἰς οἴκτον καὶ συμπάθειαν διά νά ἐνεργήσῃ τά εἰκότα.

Εὔπειθέστατος
Σεραφίμ ιερομόναχος Νικολαΐδης»

*

8) «Ἄριθ. Διεκ. 335
τῇ 27 Ιουνίου 1842
ἐν Νάξῳ
Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΣΥΝΟΔΟΝ
ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Περιοδεύων κατά τήν Πάρον καὶ φθάσας εἰς Παροικίαν εὗρον ιερέα τινά Κρήτα ὄνόματι Σεραφ[ε]ίμι εἰς ἥλικιαν πλέον τῶν πεντήκοντα ἐτῶν, κατοικοῦντα ἐνταῦθα πρό χρόνων, ἀπό τήν πρώτην αἰχμαλωσίαν τῆς Κρήτης, καὶ ιερουργοῦντα μέχρι σήμερον. Καθώς καὶ ἡ πρός ἐμέ αὐτοῦ ἀναφορά καὶ τό ἀποδεικτικόν τοῦ Δημάρχου, παρασταίνουσι τά περί αὐτοῦ διεξοδικώτερον. Κρίμασι δέ οἵδε Κύριος, ὑπέπεσεν εἰς τό πάθος τῆς ἀ(ρ)θρίτιδος ὥστε αἱ χειρεῖς του ἐξ αὐτῆς κρίκοι γεγόνασι καὶ εἰς οὐδέν ἐπιτήδειοι, πολλῷ δέ μᾶλλον εἰς τό ιερουργεῖν καὶ ὁ εἰς τῶν ποδῶν του μηχανικῶς κινεῖται.

Ταῦτα παρατηρήσας καὶ ὑπ' ὄψιν μου φέρων τάς ἀπευκταίας συνεπείας ἐν τῷ ιερούνδρεῖν, ἔπαινσα αὐτόν τῆς θείας λειτουργίας, ἀλλ' ἡ δυστυχία τούτου εἶναι ἀπερίγραπτος, μή ἔχοντος ἄλλως πως πορίζεσθε τά πρός το ζῆν. "Οθεν παρακαλῶ τὴν Τεράν Σύνοδον νά λάβῃ οἶκτον εἰς τήν ἄλλως ἀνοικονόμητον πτωχίαν του καὶ νά ήθελε κάμη πρός αὐτόν μίαν μικράν σύνταξιν μηνιαίαν, ἐπικαλοῦσα τὸ ἔλεος τῆς Α.Μ. ὅστε παρηγορῶν δι' αὐτῆς τὴν ἄκραν πτωχίαν του, θέλει εὑχεται πρός τόν "Υψιστον διά τήν πολύτιμον ζωήν τοῦ τρισεβάστου ήμῶν Βασιλέως.

Εὔπειθέστατος
(Γ.Σ.) † ὁ Κυκλάδων "Ανθυμος".

*

9) «Ἄριθμ. Πρωτ. 10889
Ἄριθμ. Διεκ. 311
Ἐν Ἀθήναις τήν 14 Ιουλίου 1842

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Πρός τήν ἐπί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ.
Β(ασιλικήν) Γραμματείαν τῆς Ἐπικρατείας

Περί συντάξεως κτλ.

"Ο μακαρίτης Σεβασμιώτατος Ἐπίσκοπος Κυκλάδων κύριος "Ανθυμος, κατά τήν ἀπό 27 Ιουνίου ἐ.ξ., ἐνταῦθα ἐπισυνημένην αὐτοῦ ἀναφοράν μετά τῶν ἐν αὐτῇ, περιοδεύων ἐν Παροικίᾳ τῆς Πάρου εὗρεν ἐκεῖ ιερομόναχον τινα εἰς Κρήτης, Σεραφείμ Νικολαΐδην καλούμενον, ἐκπληροῦντα χρέον ἐφημερίου. Τοῦτον δέ πάσχοντα πρό πολλοῦ ὑπό ἀρθρίτιδος, κρατηθέντα δέ ὑπ' αὐτῆς τάς χεῖρας, καὶ μή δυνάμενον ἐκ τούτου νά ἐνεργῇ τά ιερατικά αὐτοῦ κοιθήκοντα ἀξίως, ἔπαινσεν αὐτόν τῆς ιερατικῆς αὐτοῦ ἐνεργείας καὶ ἡ Σύνοδος ἀπεδέχθη τήν πρᾶξιν αὐτοῦ ὡς πρός τοῦτο καθό δικαίαν καὶ εὐλογοφανῆ.

Ἐπειδή ὅμως οὗτος, παυθείς ἥδη τῆς ιερατικῆς ἐνεργείας στερεῖται παντός ἄλλου μέσου πρός το ζῆν καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ τῆς ἀσθενείας του εὔρισκεται ἥδη εἰς ἀθλίαν καὶ ἐλεεινήν ἐνδείας καὶ ἀπορείας κατάστασιν, ἡ Σύνοδος κρίνει φιλάνθρωπον ἔργον νά συστήσῃ αὐτόν, συμφώνως πρός τήν ὑπέρ αὐτοῦ αἴτησιν τοῦ μακαρίτου Σεβασμιωτάτου Ἐπισκόπου Κυκλάδων κυρίου Ανθύμου, εἰς τό ἔλεος τῆς Α.Μ. καὶ ἐν ταυτῷ γνωμοδοτεῖ νά λαμβάνῃ οὗτος ἀπό τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου μηνιαῖαν σύνταξιν δραχμῶν δεκαπέντε (15) πρός μικράν αὐτοῦ ἐξοικονόμησιν καὶ παραμιθίαν τῆς ἀθλίας καὶ ἐλεεινῆς αὐτοῦ καταστάσεως.

Καί παρακαλεῖται ἡ Β(ασιλική) αὐτῆς Γραμματεία νά ἐνεργήσῃ τήν πρός τοῦτο Β(ασιλικήν) ἔγκρισιν.

- ὁ Ἄργολίδος Κύριλλος, πρόεδρος
- † ὁ Ἀνδρου Σεραφείμ
- ὁ Θήρας Ζαχαρίας
- ὁ Τριφυλίας Παΐσιος
- † ὁ πρώην Ἡλείας Ιωνᾶς»

*

10) «Αριθ. Πρωτ. 10031
Αρθ. Διεκ. 491
Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Σεπτ. 1841

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Πρός τήν ἐπί τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ.
Βασ. Γραμματείαν τῆς Ἐπικρατείας

Περί συντάξεως κτλ.

Ἡ Σύνοδος γνωρίζουσα τήν δυστυχίαν τοῦ ἐκ τοῦ χωρίου Δραγουλᾶ, τοῦ δήμου Μαρπίσσης τῆς νήσου Πάρου, πρεσβυτέρου Ἰωάννου Συφάκη, πολυάριθμον οἰκογένειαν ἔχοντος, καὶ φιλάνθρωπον ἔργον ποιοῦσα, ἐσύστησεν αὐτὸν κατ' αἴτησιν του διά τῆς Β(ασιλικῆς) ταύτης Γραμματείας ἀπό 10 Σεπτεμβρίου 1837 καὶ ὑπ' ἀριθμ. 6147 εἰς τό ἔλεος τῆς Α.Μ. καὶ ὅτε ἡ ἴδια αὕτη Β. Γραμματεία ἐξήτησεν ἀπό 14 Νοεμβρίου π.ἔ. τήν περὶ τούτου γνώμην τῆς Συνόδου, ἐσύστησεν αὐτὸν αὕτη ἀπό 29 τοῦ αὐτοῦ μηνός καὶ ἔτους καὶ ὑπ' ἀριθμ. 9141 πρός αὐτήν γνωμοδότησιν ἐν ταυτῷ, νά λαμβάνῃ ἀπό τό Ἐκκλησιαστικόν Ταμεῖον μηνιαίαν σύνταξιν δρχ. τριάκοντα (30) πρός μικράν ἔξοικονόμησιν τῆς δυστυχίας του καὶ περίθαλψιν τῆς οἰκογενείας του ἀλλά παρῆλθεν ἥδη ἔτος σχεδόν ὀλόκληρον καὶ εἰσέτι δέν ἐνηργήθη τι πρός παρηγορίαν του ἐπειδή ὅμως ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος πρεσβύτερος, προϊόντος τοῦ χρόνου ἀποβαίνει δυστυχέστερος, καὶ τρέφεται μέ μόνην τήν ἐλπίδα ὅτι θέλει εὑρει τά μέσα τῆς συντηρήσεώς του ὡς κληρικός εἰς τήν Ἐκκλησίαν, διά ταῦτα ἡ Σύνοδος, ἐκπληροῦσα ἔργον φιλάνθρωπον, κρίνει εὐλογον, νά παρακαλέσῃ κατ' ἐπανάληψιν τής Β(ασιλικήν) ταύτην Γραμματείαν νά λάβῃ ὑπ' ὄψιν τήν ὑπέρ αὐτοῦ, ὡς εἴρηται, γνώμην τῆς Συνόδου, καὶ νά ἐνεργήσῃ κατ' ἐλεος καὶ φιλανθρωπίαν τήν εἰς αὐτήν Β(ασιλικήν) ἔγκρισιν.

- ὁ Ἄργολίδος Κύριλλος, πρόεδρος
† ὁ Ἀνδρου Σεραφείμ
- ὁ Θήρας Ζαχαρίας
- ὁ Φωκίδος Ἀθανάσιος
† ὁ πρώην Ἡλείας Ἰωνᾶς

(Τ.Σ.) ὁ Β. Γραμματεύς».

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Τά ἔγγραφα προέρχονται ἀπό τά Γενικά Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους μέ ἀρχειακά στοιχεῖα «Γραμματεία τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσ. Ἐκπαίδευσης (1833 - 1848),», Θυρίς 98
- Φάκ. 1 «Συντάξεις - συνταξιούχοι», ὑποφάκ. 6/4, ὅπου τά ἔγγραφα 1 - 5, 10, ὑποφάκ. 121/1 τό ἔγγραφο ὑπ' ἀριθμ. 7 καὶ ὑποφάκ. 11/2 τά ἔγγραφα ὑπ' ἀριθμ. 6,8,9.
- Υποσ. (1), Γ.Α.Κ., ὅπ.π. Θυρίς 99 - Φάκ. 1 «Συντάξεις - συνταξιούχοι», ὑποφάκ. 121/3.